

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ภาษาไทยใช้ถูกต้อง (๒)

ครูผู้สอน ครูชลรัถย์ คงกำเนียด

คำถามชวนคิด

คำถาม : หลักการอธิบาย
ความหมายของคำมีอะไรบ้าง

คำตอบ : เปิดพจนานุกรมเพื่อ
ดูความหมาย และอธิบายตาม
บริบทของประโยค

ทบทวนความรู้

๑. การอธิบายความหมายของคำจากการเปิดพจนานุกรม

พจนานุกรม คือ หนังสือที่ช่วยถ้อยคำในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียงตามลำดับตัวอักษร โดยทั่ว ๆ ไป จะบอกความหมายและ ที่มาของคำ ซึ่งเราสามารถเปิดดูความหมายและที่มาของคำ ในพจนานุกรมได้

ทบทวนความรู้

๒. การอธิบายความหมายของคำจากบริบทของประโยค

บริบท คือ คำ ข้อความ หรือสถานการณ์แวดล้อม เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายของภาษาหรือถ้อยคำ ซึ่งเราสามารถอธิบายความหมายของคำ ได้จากการสังเกตและดูบริบทในประโยคได้

“กล้วย” แปลว่าอะไรบ้าง

กล้วยน้ำว้ารสชาตินั้นอร่อยเหลือ
สุขจากเครื่องสีเหลืองนวลน้ำลายไหล
ของกล้วยกล้วยเพียงมีดตัดอย่างฉับไว
ก็จะได้กล้วยสดสดรับประทาน

คำถามชวนคิด

คำถาม : ทำไมคำว่า “กล้วย”
จึงมีความหมายมากกว่าหนึ่ง
ความหมาย เพราะอะไร

คำตอบ : เป็นเพราะภาษาไทย
มีคำพ้องรูปซึ่งเขียนเหมือนกัน
แต่ความหมายต่างกันขึ้นอยู่กับ
บริบทของประโยค

การใช้คำในภาษาไทย เราจะต้องใช้
ให้ถูกต้องตรงตามความหมายและบริบท
ของประโยค ทั้งคำที่มีความหมายโดยตรง
และคำที่มีความหมายโดยนัย เพื่อให้เข้าใจ
ตรงกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร

ภาษาไทยใช้ถูกต้อง (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. **บอก**หลักการอธิบายความหมายของคำได้
๒. **เขียน**อธิบายความหมายของคำได้ถูกต้อง
๓. **บอก**ความสำคัญของการใช้คำให้ถูกต้องได้

คำนี้หมายถึงอะไรกันนะ

คำที่ ๑ ดาว หมายถึง.....

คำที่ ๒ ดาว หมายถึง.....

สรุปแล้วทั้งสองคำคืออะไร

คำนี้แปลว่าอะไรกันนะ

ดาว หมายถึง ดวงดาว

ดาว หมายถึง สวยเด่น

ประเภทความหมายของคำ

๑. คำที่มีความหมาย โดยตรง คือ คำที่มีความหมาย อย่างตรงไปตรงมา ตามตัวหนังสือตรงตามเนื้อความหรือความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรม เช่น กิน นอน เดิน นั่ง ฯลฯ

ประเภทความหมายของคำ

๒. คำที่มีความหมาย โดยนัย คือ คำที่มีความหมาย ไม่ตรงตามรูปคำศัพท์ แต่จะมีความหมาย เชิงเปรียบเทียบ หรืออาจเรียกว่า ความหมายแฝง ก็ได้

การอธิบายความหมายของคำ

พลอยใสเป็นดาวในงานเลี้ยงคำคืนนี้

ดาว หมายถึง สวยและดูโดดเด่นที่สุด

ดาว เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

ผู้ชายคนนี้เป็นเลื้อผู้หญิงชอบล่าแต้ม

เลื้อผู้หญิง หมายถึง ผู้ชายที่เจ้าชู้มาก

เลื้อผู้หญิง เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

สารุ งวดนี้ลูกข้างขอสามตัวตรงด้วยเถิด

ลูกข้าง หมายถึง **สรรพนามแทนผู้พูด**

ลูกข้าง เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

เลือกตั้งครั้งนี้ต้องรักษาเก้าอี้ไว้ให้ได้

เก้าอี้ หมายถึง **ตำแหน่ง**

เก้าอี้ เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

ข้อสอบวิชาภาษาไทยกล้วยมาก ๆ

กล้วย หมายถึง **ง่าย**

กล้วย เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

โจทย์วิชาคณิตศาสตร์หินมาก

หิน หมายถึง **ยาก**

หิน เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

ของชั้นนี้ทำหฺมู ๆ ลักครู้ก็สำเร็จ

หฺมู ๆ หมายถึง ง่าย

หฺมู ๆ เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

การทำงานครั้งนี้ขวากหนามเยอะมาก

ขวากหนาม หมายถึง ปัญหา, อุปสรรค

ขวากหนาม เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

เธออย่ามาแกงฉันนะ ฉันกลัว

แกง หมายถึง โกหก, หลอกหลวง

แกง เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

เขาเป็นงูเห่าดี ๆ นี่แหละ อย่าไปไว้วางใจนะ

งูเห่า หมายถึง คนที่เลี้ยงไม่เชื่อ

งูเห่า เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

เพราะนายชอบทำตัวแะะคำจึงถูกตำหนิ

แะะคำ หมายถึง **ทำตัวแปลกจากคนอื่น**

แะะคำ เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

รัฐมนตรีไฟเขียวนโยบายเร่งด่วน

ไฟเขียว หมายถึง เห็นชอบ, ให้ผ่าน

ไฟเขียว เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

ชุมพรเป็นประตูสู่ภาคใต้

ประตู หมายถึง ด้านแรกเข้าสู่ภาคใต้

ประตู เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

ครูหยาดเป็นแม่งานดูแลกิจกรรมกีฬา

แม่งาน หมายถึง ผู้รับผิดชอบหลัก

แม่งาน เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

เขาเป็นแมวมองที่มีชื่อเสียงในวงการ

แมวมอง หมายถึง ผู้รับผิดชอบหลัก

แมวมอง เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

เขาสวมหัวโขนในการเป็นผู้นำ

หัวโขน หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่

หัวโขน เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

การอธิบายความหมายของคำ

ป่าคนนั้นแก่เต็มมากประหยัดสุด ๆ

เต็ม หมายถึง **ตระหนั, ช้งก**

เต็ม เป็นคำที่มีความหมายโดยนัย

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจงการทำใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒ ภาษาไทยใช้ถูกต้อง (๒)

โดยค้นหาคำที่จำเป็นจะต้องอธิบายความหมาย

ให้ถูกต้องตามบริบทของประโยค

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๒
เรื่อง ภาษาไทยใช้ถูกต้อง (๒)
- ๒) สังเกตการทำงาน of นักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการอธิบายความหมาย
ของคำตามบริบทของประโยค

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๒
เรื่อง ภาษาไทยใช้ถูกต้อง (๒)
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาคำที่จำเป็นจะต้องอธิบายความหมายจากประโยคที่กำหนดให้

๑. ลูกจ้างคนนี้ทำงานเป็นเต่าจึงถูกนายจ้างตำหนิ

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า.....

อธิบายความหมายของคำได้ว่า.....

๒. ลิซ่าเป็นดาวเด่นของงานเลี้ยงชมรมศิษย์เก่าในค่ำคืนนี้

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า.....

อธิบายความหมายของคำได้ว่า.....

๓. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเชิญชวนทุกคนท่องเที่ยวนครราชสีมาประตู่สู่อากาศอีสาน

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า.....

อธิบายความหมายของคำได้ว่า.....

๔. ในการเลือกตั้งทุกครั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหลายคนต้องรักษาเก้าอี้ของตนเองไว้

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า.....

อธิบายความหมายของคำได้ว่า.....

๕. แม่รักคณียิ่งกว่าดวงใจทุกลมหายใจ

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า.....

อธิบายความหมายของคำได้ว่า.....

สรุป การทำกิจกรรม ✓
และตรวจสอบความถูกต้อง

แนวคำตอบใบงานที่ ๒ ภาษาไทยใช้ถูกต้อง

๑. ลูกจ้างคนนี้ทำงานเป็นเต่าจึงถูกนายจ้างตำหนิ

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า “เต่า”

อธิบายความหมายของคำได้ว่า **เปรียบเทียบกับคนที่ทำงานช้า**

เหมือนเต่าที่เดินเชื่องช้า

แนวคำตอบใบงานที่ ๒ ภาษาไทยใช้ถูกต้อง

๒. ลิซ่าเป็นดาวเด่นของงานเลี้ยงชมรมศิษย์เก่าในคำคตินี้
คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า **“ดาวเด่น”**
อธิบายความหมายของคำได้ว่า **เปรียบเทียบกับคนที่แต่งตัว
สวยงาม ดูดี โดดเด่นที่สุดในงานเลี้ยง**

แนวคำตอบใบงานที่ ๒ ภาษาไทยใช้ถูกต้อง

๓. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเชิญชวนทุกคนท่องเที่ยว
นครราชสีมาประตูสู่ภาคอีสาน

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า **“ประตู”**

อธิบายความหมายของคำได้ว่า **เปรียบเทียบกับนครราชสีมา
เป็นจังหวัดแรกก่อนเข้าสู่ภาคอีสาน**

แนวคำตอบใบงานที่ ๒ ภาษาไทยใช้ถูกต้อง

๔. ในการเลือกตั้งทุกครั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หลายคนต้องรักษาเก้าอี้ของตนเองไว้

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า “เก้าอี้”

อธิบายความหมายของคำได้ว่า เก้าอี้ หมายถึง ตำแหน่ง

แนวคำตอบใบงานที่ ๒ ภาษาไทยใช้ถูกต้อง

๕. แม่รักฉันตั้งแก้วตาดวงใจทุกลมหายใจ

คำที่จะต้องอธิบายความหมาย คือคำว่า “แก้วตาดวงใจ”

อธิบายความหมายของคำได้ว่า **เปรียบเทียบกับฉันเป็นลูก**

สุดที่รักของแม่ และแม่เป็นห่วงมากที่สุด

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การอธิบายความหมายของคำที่มีความหมายโดยนัยมีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ : ทำให้เข้าใจความหมายของคำในประโยคนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

บทเรียนครั้งต่อไป

รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

อ่านเรื่องสั้น ผสานใจความ

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ✓ ใบความรู้ เรื่อง อ่านเรื่องสั้นผลงานใจความ
- ✓ ใบงาน เรื่อง อ่านเรื่องสั้นผลงานใจความ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

